

ski, še le Napoleon je dal ga Kranjski; župnije pa je veliko na štajarski zemlji in gospod župnik ima mnogo sitnosti, ker ima poslovati s Celjem in Kamnikom. Tudi druga reč je sitna. Na Štajarskem je namreč bira odpravljena in spremenjena v denar, na Kranjskem pa ne; pa bi bili štajarski kmetje in tudi gospod župnik zadovoljnejši, če bi tudi tam ne bila odpravljena, ker to dá veliko sitnosti, pisarij in nevolje. Kranjski nemškutarski deželni zbor je tudi uže tako postavlo sklenil, kakor znano, pa presvitli cesar je še ni potrdil in upati je, da jo je ministerstvo vrglo popolnem v koš.

Hiše trga so ponižne, vendar čedne, trgovine tu skoro ni; prebivalci so prijazni ljudje, vsaj kar sem jaz opazil v pogovoru z nekaterimi. Farovž je lep in prostoren, zato ima pa gospod župnik precéj daleč do cerkve in to še v grič.

Po zajutru sem hotel odriniti, pa gospod Janez trdi, da, ker sem uže tu, moram iti ž njim v Špitalič; ni več ko dobro uro hodá po hladni, zeleni dolini, in ne bo mi žal. No, pa idiva!

In res mi ni bilo žal. Cesta se zviija po štajarski in kranjski zemlji, da pride do vodice. Ob levi je videti z gozdi obraščene stene visokih gora, te so kranjske; ob desni pa zelene, le ob vrhah gozdnate štajarske gore, s katerih gledajo prijazne hišice v dol. Res, lepo je gledati to, posebno če po dežji zasije solnce in ob poti murni škripljejo, pa mila sapica donaša vonjavo gorskih cvetlic.

Najin pogovor je živahen, toraj pot skoro prekratka, le prekmalu sva v Špitaliču; to je mala vas prav kotu, ker tu se vzdigne cesta proti Kamniku kvišku čez ne previsok rob ali greben. Jaz spoznam ta kraj brž po grajščini tik cerkve, ki je še taka, kakor je bila pred 20 leti. Ne, ni ne taka, veliko slabša je. To je menda na razpad obsojeno poslopje, vse je krmizljivo, tu ni vrat, tam oken ne, luknje so z diljami zabite, zidovje zanemarjeno, kakor streha, da bi se kaj tacega vsak kmetič sramoval. Tudi ni videti nikjer ne ljudi ne živali, še celó psov ne, ki pred grajščinami navadno najprvi pozdravljajo popotnika.

„Ej, kaj pa je to?“ — vprašam svojega spremljevalca; — „je li ta podrtija čisto zapuščena in čegava pa je?“

„To je grajščina križkega barona Apfaltrerna in zapuščena tudi ni, ker ima tu oskrbnika“ — mi je odgovor. (Dalje prih.)

Naši dopisi.

V Gorici 9. aprila. — Velika noč in — sneg! No sicer v mestu ni snega, pač pa je danes dopoldne snežilo celó na Sv. Gori! Vso drugo polovico preteklega tedna je ojstra sapa brila in sinoči se je zdelo, da ne bodo mogle procesije iz cerkve, ali, potem ko so naš 85letni knezonadškof gologlavi užugali vreme, morali so jih tudi gg. župniki posnemati; samo visocih zastav ni bilo mogoče nositi pri drugi procesiji na Travniku zaradi vetra. Veliki petek in včeraj smo imeli tudi slano; ni še pa prav znano, koliko škode je storila. Zárod na trtah, krompir (koder je uže izlezel), detelja i. dr. je gotovo trpelo. Tako je! Božiči so bili prelepi, zato imamo mrzlo Veliko noč. — Čudno se je zdelo vsem, da se naši laški sosede zaradi učnega jezika v srednjih šolah ne ganejo — oni, ki so se nekda v mestnem starešinstvu in deželnem zboru tako krepko za italijanski učni jezik potegovali. Na zadnje so se vendar spet zdramili; dr. Tonklijev in družih slovenskih državnih poslancev zgled jih je spodbudil, da je bil te dni v mestnem starešinstvu enoglasno sprejet

dr. Verzeznassi-ev nasvet, da naj se pošlje prošnja državnemu zboru, da bi se vsaj v nižih razredih naših srednjih šol napravile italijanske paralelke (zraven nemških ali slovenskih razdelkov, ni rečeno; ali, če se spominjamo večkratnih dotičnih obravnav in sklepov v dež. zboru, gre misliti, da hočejo imeti italijanske paralelke zraven slovenskih). — Tukajšnja „Ortsgruppe“ nemškega „Schulvereina“ je imela dne 31. marcija v gimnazijskem poslopju svoj letni občni zbor, o katerem poroča obširno „Triester Zeitung“ (števil. 77 od 4. aprila t. l.). Iz tega sporočila naj posnamem te-le reči. Predsedoval je gimn. ravnatelj gospod Pantke; vladin komisar je bil viši policijski komisar gospod pl. Marquet. Od novega leta sem je pristopilo 13 novih udov, odpadlo med letom 1881. jih 16, vseh skupaj jih je 103. Dohodkov je bilo 1881. l. 80 gold., stroškov 7 gold. in 84 kr. Po vsi državi šteje „Schulverein“ 400 krajnih skupin (Ortsgruppen). Mikavno je, kar je govoril g. predsednik, da namreč društvo „političnih namenov nima“; „vladi da ne nasprotuje“; da mu gre samo za to, „da se narodna zavednost med Nemci povzdiguje in krepča“; da se „nemškim otrokom povsod v Avstriji, tudi kjer Nemci posamezno bivajo, nemške šole preskrbijo“ itd. Najzanimiviše pa, sosebno za take, ki goriške razmere poznajo, je to, da trdi predsednik, da hodi nemštvo v Gorici rakovo pot (Wir wissen es ja Alle, dass leider auch in Görz ein Rückgang des deutschen Elementes zu verzeichnen ist; ... dass die deutsche Sprache im Verkehr fast nur mehr geduldet ist, und wer weiss, wie lange noch?). Dalje pripoveduje poročevalec v „Tr. Ztg.“, da so Slovenci enega odbornika ustmeno in pismeno tako strahovali, da je iz odbora in društva izstopil. Slednjič se huduje dopisnik v „Tr. Ztg.“ nad „Sočo“ in „Slov. Nar.“, češ, da sta sramotivno pisala o „Schulvereinu“ in sosebno o njegovih predstojnikih. — Vse to in še več piše „Triester Ztg.“, ne jez. — Tržaški „Imparziale“ je imel 3. t. m. dopis iz Gorice, v katerem se berejo med drugimi te-le reči o naši mestni gosposki. Doprso podobo Dante-ovo (za mestno dvorano) so dali priti iz Benetek; čuvaja za orodje požarne straže so si naročili iz Milana; podvzetnik za vzdržavanje mestnih ulic je iz Bergama; učitelj meščanske godbe je prišel iz Palme(nove); javne mestne ure so narejene v Vidmu; zvestobna adresa o poroki cesarjevičevi v Vidmu; kalupi za planinske klobuke mestnih stražnikov (policajev) došli iz Vidma; napisne table za ulice in trge so iz Florencije; in celó kamne za mestni tlak vozijo iz Cividada (Cividale). Nadpis omenjenem sestavku v „Imparziale“-u je „L' industria estera“ (t. j. vnanja obrtnija). — Današnje „vstajenje“ pri oo. Frančiškanih na Kostanjevici so poveličevali veterani, ki so prvokrat svojo godbo imeli. Veteransko društvo je bilo vložilo pri magistratu prošnjo, da bi smelo sestaviti si muzično bando iz tistih svojih udov, ki so tudi udje meščanske godbe, ali starešinstvu se je zdelo, da to ne gre, da utegnejo nastati kake navskrižnosti. Na to se je društvo pogodilo s godbo, ki je uže mnogo let v Prvačini (22 mož), toda bodo imeli prvaški godci, kedar pojdejo z veterani, posebno veteransko obleko z belim peresom na klobuku. Nekaj novih instrumentov jim je naročilo društvo. — Prihodnjo (belo) nedeljo bode prvaška banda poveličevala tudi slavnost „bralnega in podpornega društva“, o kateri drugič kaj več.

Dolenji Zemon 2. aprila. (Javno zahvalo) izražam najtopleje za podarjene cepiče gosp. M. Rantu, narodnemu učitelju na Premu, koji je podpisanemu okoli 45 različnih vrst jablanovih in hruševih blagovolil podariti, kakor tudi 1300 vrbovih količkov za občino. Bog plati

neutrudljivemu in silo vnetemu za blagor ljudstva učitelju! Ako bi mnogo tacih učiteljev imela Kranjska, bi vsi naši hribi obraščeni stali. — Ob enem tudi podpisani izraža najtoplejo zahvalo gospodom vladinim zastopnikom za podarjene razne gojzadne sadike, katere so se uže deloma podelile in se bodo. — Bog plati vsim!

Potepan, župan.

Iz Paradišča 20. marca. (*Najdenje mrtvaških grobov.*) Kake pol ure od Šmarje na izhodnjo severni strani je prijazen hrib, na vrhu s krasno cerkvico sv. Majdane na Gori, ki ima 1617 čevljev visočine nad morjem. Niže doli na severni strani se razprostira lepa rovan, obraščena a različnim grmovjem. Na tem ozemlju je pred nekaj časom neki kmet kopaje pesek zadel na rakev grobov, narejenih iz kamnitih plošč. V njih je našel človeške kosti in lonec z ogljem napolnjen; zraven tega še 19 verig in malo čveterovoglato posodico, vse to, kakor pravijo, z bronaste kovine, katero je eden ljubljanskih srebrarjev za 3 gold. kupil. Kmalu potem so poskušali še na drugih krajih kopati, in zopet so našli kakih 50 metrov vsaksebi še štiri grobe. V enem je bila še dobro ohranjena človeška glava in dva lonca, v drugem oglje; tretji, podoben kelihu, je bil prazen. Zopet v drugem grobu se je izkopalo več človeških kosti, 2 sulci, mala sekirica, dve čudno vpodobljeni iglici in dva noža, podobna našim srpom. — Kakor je poznati, se nahaja še veliko takih grobov na tem ozemlju, ki so gotovo iz starodavnih ajdovskih časov. Ljudska pravljica pravi, da na tem hribu je njega dni stalo mesto, nekateri pa menijo, da je bila le kaka trdnjava, kar je veliko verjetneje. Nekaj je moralo pa vendar biti, to nam pričajo zemljiščni napisi in omenjeni grobi.

M. Ilovar.

V Novem mestu. — Dne 10. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne so se v čitalnični dvorani slovesno razdelile častne diplome, katere je c. kr. kmetijska družba v Ljubljani podelila: gosp. Antonu Dergancu, c. k. gimnazijskemu učitelju in šolskemu nadzorniku, gosp. Antonu Ogulinu, posestniku v Rudolfovem, gosp. Antonu Teršinarju, grajščaku na Vrhu, gosp. Josipu Franketu, učitelju v Stopičah.

Iz Suhora v Beli Krajini — Oni mesec smo imeli občinsko volitev, pri kateri je bil izvoljen za župana Jakob Šnedic iz Sela pri Lokovicah, Jurij Anzelj iz gorenjega Suhora, Martin Škof iz Dragumelje vasi in Janez Ambrožič pa za svetovalce.

Iz Škofjeloke 12. aprila. — Naše mesto ima nov občinski zastop, v kratkem dobimo tudi novega župana. Važno vprašanje je, kedo bode župan? Kajti sedanji župan g. Mohar pravi, da ne prevzame več tega službovanja. Gospod Mohar je uže lepo število let mestni župan ter je za mesto tudi uže mnogo koristnega napravil; on je značajan, delaven in naroden mož, škoda, ako bi ga zgubili. Če bi pa v resnici g. Mohar tega službovanja ne prevzel, potem bi odborniki dobro storili, ako bi volili mestnim županom g. Koširja, deželnega sodnijskega svetovalca v pokoju. On ima zraven vseh lastnosti, katere mora župan imeti, še posebno to, da je neodvisen. — Velikonočni ponedeljek napravila je naša čitalnica kaj lepo veselico. Vdeležilo se je toliko ljudstva vseh stanov, da so bili vsi prostori natičeni. Igra „Korelčkova ljubezen“ se je res izvrstno igrala, pohvaliti moramo posebno gospodični Moharjevi. Pevci izvršili so dobro svojo nalogo; in tudi gospodični Logarjevi ste lepo igrali citre. Nazadnje smo se še zavrtili ter se še le proti jutru veselili in zadovoljni razšli.

—r.

Iz Ljubljane. — V sredi volitev smo, gibanje je toraj najživahneje. V tretjem razredu, ki je volil več-

raj, so narodni kandidatje sijajno zmagali; voljeni so bili namreč: gosp. J. N. Horak s 185, dr. V. Zarnik s 182 in g. J. Hribar s 180 glasovi. Nemškutarških kandidatov je dobil g. Hoffmann borih 38 glasov, njegova tovariša pa še manj; od lani so nemškutarji za 10 do 15 glasov na slabšem. Lansko leto v drugem razredu izvoljeni gospod grof Chorinsky je v soboto od povedal se starešinstvu, menda ne mara sedeti več na rotovži med „fakcijsko“ opozicijo. — Nemškutarji delajo za se na vse kriplje in z vso silo, da bi jutri v drugem in v petek v prvem razredu ne propadli. Zato, narodni volilci, na noge! Vsak naj pride, nihče naj ne ostane domá, potem nam je zmaga ne le mogoča, ampak celó gotova in po nji tudi večina v mestnem starešinstvu in Ljubljana bo postala res zopet bela.

— (*Reklamacijska komisija*) kranjska pričela je danes svoje delovanje o konečni rešitvi zemljišnega davka.

— (*Slana*) je zadnje dni pri vinogradih in zgodnjem sadnem drevju mnogo škode napravila; čujemo, da je na ljubljanskem močvirju tudi oves uničen in detelja. Iz družih dežel čuje se, da je slana samo vinograde in sadno drevje deloma poškodovala. Orehi so skoraj popolnoma uničeni. — Iz Dolenjskega dobili smo poročila, da je hrošč „lubadar“ po vinogradih uže mnogo škode napravil.

— (*Tržaška razstava.*) Trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani so se sledeča oglasila za tržaško razstavo izročila: (Dalje) 30. Korče Janez iz Cirknice — brinjevec, slivovec; 31. Korzika Alojzij iz Ljubljane — cvetne in druge rastline; 32. Kozler bratje v Ljubljani — pivo; 33. Kotnik Fran iz Vrda pri Vrhniku — parkete in furnir; 34. kranjska obrtna družba v Ljubljani — rude, železo, jeklo, les, železnično progo na dratane vrvi za vožnjo lesa, oglja, dilj itd.; 35. Krenner Alojzij iz Loke — sukno; 36. Krisper Jožef iz Ljubljane — (lesene) klince; 37. deželna sadje- in vinorejska šola na Slapu — vino, grozdje itd.; 38. Lapajne Karolina iz Idrije — čipke ali spice; 39. rudarska družba v Litiji — rude, svinec; 40. Ločnik in Andretto na Viči pri Ljubljani — salame; 41. Mathian Janez iz Ljubljane — opravo obednice; 42. Mayer Jožef iz Vipave — vino; 43. Modic Janez iz Jesenic — panj in bučele; 44. Mulley Alojzij iz Vrhnike — cement in opeko iz cementa; 45. Nussbaum Avgust iz Fužin — dilje in čreslovino; 46. Ohr in Demberger iz Tržiča — obuvalo; 47. Omersa Franc iz Kranja — verige, žeblje in železno orodje; 48. Ozbič Matija iz Kamnika — stvari iz imitiranega marmora; 49. Pibrov Franc iz Kroke — tehtnico; 50. Pirc Franc in sinovi iz Kroke — verige, drat, dratene in kovane žeblje; 51. Pirc M. iz Kranja — platno, barvano platno in druge tkanine; 52. Prašnik Alojzij iz Kamnika — cement, stvari iz cementa; 53. Samassa Vojteh iz Ljubljane — zvonove, svečnike, lestence, pipe, zaklopnice, sesaljke ali pumpe, brizgalnice itd.; 54. Schiffrer Viljem iz Dola — barve in kremenčev pesek; 55. Schrey Alojzij iz Jesenic — panj in čebelarsko orodje; 56. Schwingshakl Henrik iz Ljubljane — bakrene cevi; 57. Seeman P. in R. iz Ljubljane — vosek in voščene sveče; 58. Smuk Simon iz Kamnika — (lesene) klince; 59. Zupan Matija iz Kroke — meh; 60. Stare Julij iz Kamnika — likêrje, žganje, jesih; 61. Terpinca Fidelija nasledniki — barve in lesa; 62. Tönnies Gustav iz Ljubljane — stvari iz vlitega železa, sesaljke itd.; 63. Vodnik Jožef iz Šiške — likêrje in žganje; 64. Wertheimer Jožef iz Podgrada pri Zalogu — olje in oljnate preše; 65. vodstvo posestev kneza Hugo Windischgrätzta v Haasbergu — jadernik, dilje itd.

O tej razstavi piše „Edinost“ to-le: Čuda! tudi Madjari so se v zadnji uri izdramili. Ko so spoznali, da bodo v tržaški razstavi vsi avstrijski narodi s svojimi pridelki tekmovali, in da celó Hrvatje dobé poseben oddelek in paviljon, lotila se jih je zavist. Poslali so iz Pešta svojega zastopnika g. Herricha, kateri se je pri odboru za razstavo tako dolgo poganjal, da so mu prepustili v poslopji II. prostora okoli 1000 kvad. metrov; tam bodo sinovi „Magyarország“ strmečemu svetu kazali, kaj premore njihova razvita obrtnija, in kaj rodi njih zemlja. Še več! Na pobrežji tik morja si postavijo svojo „czardo“, kjer se bode točilo zlato ogersko vince, in bode dan na dan igrala ciganska banda. — Poseben odsek v Trstu, kateremu je predsednik dr. Volpi, vabi vse posestnike imenitnih starin (denarjev, medalj, robe, posod, steklovin, mozaikov, porcelana itd.), naj jih pošljejo na razstavo, kjer dobé poseben oddelek. Odborom v drugih deželah se je ta teden poslal načrt poslopij in njih znotranje vredbe. Izvolil se je dalje odsek 6 družnikov centralnega odbora v glavno upravništvo, da bodo sprejemali pod svojo odgovornostjo vse blago, ki pride na razstavo, in ga spravljali na določeno mesto v razstavnih poslopijih; tudi bodo zastopali vse interese razstavljalcev.

— (Učiteljstvo tukajšnjih srednjih šol) namerava v korist podporni zalogi dijaški prirediti v ljubljanskem gledišči „veliko besedo“, pri kateri bodo razen vojaške godbe sodelovali le učenci obeh zavodov, gimnazije in realke. Program te besede, ki ima biti v začetku prihodnjega meseca, objavil se bo ob svojem času.

— (Kmetijska predavanja) bodo v tem mesecu v Šmarji na Dolenjskem 16., v Bohinjski Bistrici 23. in v Srednji vasi 25. dne t. m.

— (Ogenj v Rudniku.) Ravno pred sklepom lista čujemo, da v Rudniku gori, odpeljala se je tje ljubljanska požarna straža.

Volilci! Meščani!

Včeraj je bila v tretjem razredu naša zmaga sijajna, bodi toraj še jutri in v petek. Za kandidate Vam narodni volilni odbor priporoča te-le možé:

Za II. volilni razred, ki voli 13. aprila:

Peter Grasselli, deželnega glavarja namestnik, hišni posestnik itd.

Franc Potočnik, stavbeni svetnik.

Alojzij Bajer, c. kr. rač. revident in hišni posestnik.

Za I. volilni razred, ki voli 14. aprila:

Josip Kušar, predsednik trgovinske in obrtnijske zbornice.

Ivan Vilhar, hišni posestnik.

Dr. Afons Mošé, odvetnik.

Dr. Franc Papež, odvetnik.

Volilci! Le v slogi je zmaga, tedaj naj nobeden ne izostane od volitve, in vsak naj voli zgoraj priporočene narodne kandidate, potem se vresniči, kar uže ves narod težko pričakuje, da dobi bela Ljubljana, srce Slovenije, zopet svoj narodni zastop!

Novičar iz tujih in domačih dežel.

Z Dunaja. — Tudi politika imela je svoje veličnočne počitnice, edino, o čemer časniki pisarijo, je ponudba konservativnega českega velikega posestva, da

naj kompromis velja še do prihodnjih splošnih volitev v državni zbor. Ustavoverni véliki posestniki neki te ponudbe nočejo sprejeti, temveč vsaj zdaj še mislijo od volitve, pri kateri se ima odstopivšemu baronu Depretis-u voliti naslednik, izostati.

— Imenovanje barona Krausa, stalnega cesarjevega namestnika za Česko, smatra se od vseh strani za znamenje izdatnega vtrjenja grof Taaffe-ove politike.

Ogerska. — Zadnje dni je slana vinograde in sadno drevje deloma poškodovala, — žito do zdaj še ni prizadeto.

Angleška. — Vodja irskega upora Parnell izpuščen je bil iz ječe v Dudlinu in je takoj odpotoval na Angleško. Vlada severo-amerikanskih združenih držav pritožila se je pri Angleški, ker deva v zapor Irce, amerikske državljane.

II. izkaz doneskov

za spominek dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Gospod dr. Poklukar Josip, državni in deželni poslanec	20 gold.
„ Ravnihar Fr., predstojnik deželne blagajnice v Ljubljani	10 „
„ Marn Josip, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani	10 „
„ Vovru Janez, c. k. gimnazijski profesor v Ljubljani	10 „
„ dr. Čuček iz Orebič v Dalmaciji	2 „
„ Sočebranski v Celovcu	5 „
Slavna denarna obrtnijska pomočna družba v Ljubljani	25 „
Gospa Terpinčeva Josipina, grajščakinja itd. v Ljubljani	50 „
Gospod Šlegel Edvard, učitelj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe	5 „
„ Oblak Franc, računski svetovalec v Sarajevu	1 „
„ Prohazka Jaroslav, računski svetovalec v Sarajevu	1 „
„ Jeločnik Anton, trgovski knjigovodja v Ljubljani	2 „
„ Novak Janez, mizar v Ljubljani	1 „
Gospod Emil Čakra, bivši vrednik „Slovenke“ v Novem Sadu	5 „
„ Anton Dekleva, dacarski vodja v Ljubljani	25 „
Reven definitivno nastavljen duhoven, čegar dohodki vsi skupaj znašajo na leto 478 gold. 37 kr., hoče od svojega kvartala, ki ga vleče iz verske zaloge v znesku 32 gold. 50 kr., dajati po 2 gold. 50 kr., toraj po 10 gold. na leto — tako dolgo, dokler dr. Bleiweisov spominek ne bo stal. Tu prvi kvartal z	2 ¹ / ₂ „

Skupaj . 175¹/₂ gld.

K temu v zadnjem listu izkazanih 553 „

Skupaj do zdaj 728¹/₂ gld.

Listnica vredništva. Gospodu dopisniku „Narodnjak“, ki se pritožuje o zanikernosti železniškega vratarja na postaji „Škofja Loka“: Pritožbo radi sprejmemo, toda imenovati se nam morate.